

Ylen Jungner: Arkistojen käyttöä vapautettava

6.3.2009 08:25 — Juha-Pekka Raeste

Yleisradion toimitusjohtaja Mikael Jungner ehdottaa lainmuutosta, jolla isoille mediataloille taattaisiin nykyistä laajempi oikeus käyttää vapaasti arkistojaan.

Yleisradion toimitusjohtaja **Mikael Jungnerin** mielestä asian voisi järjestää niin, että mediayhtiöille annettaisiin täysi vapaus käyttää omatuotanteista materiaaliaan vapaasti.

Oikeudet voitaisiin taata esimerkiksi jonkinlaisella opetusministeriön määräämällä yleismaksulla, jota Kopiosto perisi.

- Kyse on kansallisesta identiteetistä, Jungner perusteli arkistojen vapaampaa käyttöä.

Jungner teki ehdotuksensa Sanomatalossa pidetyssä Taloussanomien ja Magneeton järjestämässä seminaarissa.

Oikeudenhaltijoita on vaikea löytää

Jungnerin mukaan jo 60 prosenttia sen televisio- ja radio-ohjelmista on netin kautta katsottavissa ja kuunneltavissa Ylen arkistossa.

Osa puuttuvasta sisällöstä jää esittämättä rahan takia, mutta Jungnerin mukaan rahaa suurempi ongelma Yleisradiolle ovat tilanteet, joissa oikeuksia ei eri syistä pystytä hankkimaan.

- Oikeudet ovat ympäri maailmaa, tai sitten ne, jotka väittävät omistavansa oikeudet, eivät niitä omistakaan tai ainakaan heillä ei ole valtuuksia päättää.

Jungnerin mukaan Yleisradion onni on siinä, että se tekee peräti 80 prosenttia sisällöstään itse.

- Näin voimme sopia henkilöstön kanssa joustavasti sisältöjen jatkokäytöstä ja myynnistä minkälaiseen hilavitkuttimeen tahansa. Teemme sisällöt, sovimme tekijänoikeuksista henkilöstön kanssa, ja tie taivaaseen on valmis.

Nettioikeuksistavoi harvoin rahastaa

Jungnerin mukaan on itsestään selvää, että jos Yleisradio onnistuu myymään sisältöjään edelleen, tuotoista kuuluu osa tekijöille ja osa yhtiölle.

Hänen mukaansa sisällöistä saa rahaa kuitenkin vain muutamista premium-tuotteista, tietyistä elokuvista ja reaaliaikaisista urheilulähetyksistä.

- Muu sisältö on vailla arvoa, ja tekijät joutuvat sopeutumaan tähän.

- Muiden kuin premium-sisältöjen osalta tekijöiden on turha toivoa, että he voivat rahastaa nettioikeuksilla.

“Yhden luukun periaate tekijänoikeuksiin“

Mikael Jungnerin mielestä tekijänoikeusasiat ovat luonteeltaan sellaisia, joista osapuolten pitää pystyä sopimaan keskenään.

- Eduskunta ei voi auttaa kuin nippeleissä. Jotta monimutkaisista asioista saataisiin sovittua helposti, tekijänoikeusjärjestöjen tulisi mennä yhteen, Jungner ehdotti.

- Yhden luukun periaate olisi tekijänoikeusasioissa äärimmäisen tärkeää, Jungner peräänkuulutti.

Internetissä syntyvä uusi kolmiyhteys

Jungner ennusti arvojen yhteentörmäystä internetissä luontevasti toimivien ihmisten ja niin sanotun vanhan sukupolven välille.

Jungnerin mukaan vanhempi kansa miettii ansaintalogiikkaa netissä vain rahan kautta, kun taas nettisukupolvi miettii kaikkea myös ajankäytön ja vaikuttamisen kautta.

- Raha on merkittävää, koska se on rajallinen ja arvon mitta, mutta se ei ole ainoa arvon mitta.

Jungnerin mielestä internet-taloudessa syntyykin uusi “pyhä kolmiyhteys“, jonka elementteinä ovat rahan lisäksi aika ja vaikuttavuus.

- Miettikää paljonko Jeesuksen olisi pitänyt tienata, että se olisi kompensoinut hänen vaikutuksensa, Jungner heitti.

Hän myönsi heti perään, että hänellä ei ole vielä aavistustakaan siitä, kuinka ajankäytön ja vaikuttavuuden merkitystä tulisi mitata. Jungnerista on selvää, että niin sisältöjen ilmaisuus kuin kansalaisten omaehtoinen sisältöjen jatkomuokkaus on yhtä kaikki tullut jäädäkseen.

- Todennäköisesti meidän lapsemme ja lastenlapsemme tulevat vielä häpeämään niitä, jotka ovat lyöneet päähän ilmaisuutta vaativia tahoja, Jungner ennusti.

Yle ei nostaoikeusjuttuja

Yleisradio toteuttaa Jungnerin vapaan tiedonvälityksen ideaa muun muassa niin, ettei se juuri puutu siihen, jos kansalaiset panevat sen sisältöjä Youtuben kaltaisiin videokirjastoihin kaikkien nähtäviksi. Vanhan kansan ja internetsukupolven yhteentörmäyksiä tulee silti koko ajan.

Esimerkkinä Jungner kertoi Youtube-videosta, jossa joku katsoja oli heti kunnallisvaalien jälkeen koonnut Ylen uutismateriaalista yhteen kaikki Sdp:n puheenjohtajan **Jutta Urpilaisen** "Ensimmäiseksi haluaisin kiittää" -sitaatit.

Närkästynyt työntekijä kysyi Jungnerilta, mihin rankaisutoimiin Yleisradio aikoo ryhtyä Ylen materiaalin väärinkäytön johdosta.

- Sanoin, että minua harmittaa tapauksessa vain se, että meillä ei ole tarjota työkaluja kansalaisille siihen, että he voisivat tehdä tällaisia koosteita ja esittää niitä meidän sivuillamme.

<http://www.digitoday.fi/viihde/2009/03/06/ylen-jungner-arkistojen-kayttoa-vapautettava/20096129/66>